

A. HANS' KINDERBIBLIOTHEEK

De boekjes van A. HANS worden in alle scholen aanbevolen, omdat zij boeiend en nuttig zijn en aan de kinderen van eigen land en volk vertellen. Dat veel nummers reeds drie- en viermaal herdrukt werden bewijst hoe A. HANS' KINDERBIBLIOTHEEK overal gevraagd wordt. De meeste verschenen boekjes zijn nog verkrijgbaar. Ziehier eenige van de laatste titels:

381. Het Indianenmeisje. — 382. Het Spookschip. — 383. De Pluks van Baudeloo. — 384. De Gevangene op het eiland. — 385. Een avontuur aan de grens. — 386. Hoe Pol renner werd. — 387. De Booze Heer. — 388. De Vuurtoren van het eiland Rona. — 389. Een jongen in den Boerenkrijg. — 390. De Page van Graaf Egmont. — 392. Een Harde Les. — 393. De vlucht van de kermis. — 394. Een Vlaamsche cow-boy. — 395. Het Bloemenmeisje. — 396. De Slaven van Oostende. — 397. Een Smokkelaar aan de Leie. — 398. Een Redder in den nood. — 399. Het Geheimzinnig Huis. — 400. Uit Droevige dagen. — 401. Het spook op de spoorbaan. — 402. Avonturen met een Hoed. — 403. Een Woelig Leven. — 404. De Geheimzinnige Kruisvaarder. — 405. De avonturen van een Hovenier. — 406. Een bange Vlucht. — 407. De nieuwe Kasteelheer. — 408. De jonge Landlooper. — 409. De Twee Kameraden. — 410. De Spion. — 411. De dochter van den Visser. — 412. De dochter van den Bezembinder. — 413. Een Huichelaar. — 414. De Erkentelijke Indianenhoofdman. — 415. Onvergetelijke Avonturen. — 416. Een vreemde Nacht. — 417. De Hoeve bij de Duinen. — 418. Leo op de kostschool. — 419. De moedige Padvinder. — 420. De Dragonder van het Uilenhof. — 421. De strijd tegen de slavernij. — 422. De jonge Alpengids. — 423. Het onverwachte Erfdeel. — 424. De verijdelde Diefstal. — 425. Op het eenzame Eiland. — 426. In den Sneeuwstorm. — 427. Sinterklaas in den Woonwagen. — 428. Het vuur in den nacht. Een moedige Knaap. — 429. Het Kerstfeest der Schipbreukelingen. — 430. Voor het Recht. — 431. Het spook van Syit. — 432. De dappere Kasteelknaap. — 433. In Duizend Vreezen. — 434. De Toovenares van Diksmuide. — 435. Acht maanden op een onbewoond eiland. — 436. Ontmaskerd. — 437. Een gestoorde Nacht. — 438. De Stem aan de deur. — 439. Het Geheimzinnig bedrijf. — 440. De Smokkelaars van Blankenberghe. — 441. Een drama aan de grens. — 442. Een Godsoordeel. — 443. De verrader. — 444. Zigeuners op 't dorp. — 445. Een Rakker. — 446. De dochter van den Indianenhoofdman. — 447. De Smokkelbende. — 448. Het verlaten Schip. — 449. De Werklooze. — 450. De Avonturen in de Hooglanden. — 451. De Gestoorde Zesdagenkoers. — 452. Uit een gezin. — 453. Een Smokkelavontuur. — 455. De Weezen van de Beukenharst. — 456. Kars, de Herdershond. — 457. Een angstige Tocht. — 458. De verkleede Krijgsmān. — 459. De Heldin van Maestricht.

Elke week verschijnt een nieuw boekje.

Vraag ze in de boekwinkels en bij dagbladverkoopers.

PRIJS: 60 CENTIEMEN

UITGAVE A. HANS-VAN DER MEULEN, CONTICH.

Drukkerij R. Bracke-Van Goert, Wetteren.

A. HANS' KINDERBIBLIOTHEEK

Nr 471

A. HANS

De Zoon van Keizer Karel

Uitgave A. Hans-Van der Meulen, Contich.

De Zoon van Keizer Karel

I.

Een veertienjarige knaap kwam op een herfst-dag van het jaar 1559 te paard uit het bosch van Villa Garcia, in Spanje. Hij reed over de brug en door de poort van een prachtig kasteel, en bleef in den voortuin staan. Een statige dame verscheen haastig uit een prieel.

— Juan, uw vader wenscht u te spreken, zei ze. Ga dadelijk naar binnen!

— Er is toch niets ernstigs gebeurd, moeder? vroeg de knaap, die een schoon, vriendelijk ge-laat bezat en rank was van gestalte.

— Neen, neen... Ge zult van uw vader hoo-ren, wat er aan de hand is.

— Maar, moeder, gij kijkt zoo droevig.

— Dat verbeeldt ge u... Geef uw paard over aan den stalknecht. Uw vader zit in zijn werk-kamer.

Mevrouw Quixada oogde Juan na. Ze veegde haastig een traan weg.

— Arme jongen, wat zal er nu met hem gebeuren? mompelde ze. Hij leeft hier zoo rustig, ver van het gewoel der wereld... Hij is braaf, oprecht, gewillig... Al de inwoners houden van hem... En de hoofdstad is vol van gekonkel en valscheit... Hoe gauw zullen ze er onzen Juan bederven! Onze Juan! en de dame zuchtte diep.

Er waren geen andere kinderen en de vroolijke, behendige Juan was als het zonnetje van het huis. Hij leerde goed bij den monnik, die hem dagelijks onderwijs gaf. Hij speelde vroolijk met den bal en de kegels, was reeds een bekwaam ruiters, en, als de zon ondergegaan was, kon hij zoo innig naast zijn moeder zitten en gezellig met haar babbelen.

— Wat zal ik hem missen! zei mevrouw Quixada treurig.

Intusschen vloog Juan de trappen van het kasteel op.

— Daar is hij, mompelde de heer Quixada, die in zijn werkkamer voor een stapel brieven zat.

— Binnen! riep hij, toen er op de deur geklopt werd.

Juan trad eerbiedig nader. Hij hield veel van zijn vader, maar zag toch ook zeer tegen hem op.

— Wel, Juan, heeft moeder u gezonden? vroeg de ridder.

— Ja, vader... Moeder zag er zoo triestig uit...

— Misschien heeft ze wat hoofdpijn. Het is drukkend warm vandaag. Ik heb goed nieuws voor u... Morgen rijden we naar Valladolid... daar komt de koning ter jacht...

De oogen van den knaap schitterden eensklaps.

— O, vader, zal ik den koning mogen zien? vroeg Juan haastig.

— Ja...

— En gaat moeder niet met ons mee?

— Neen... de tocht zou haar te veel vermoeien.

— Dat is jammer. Maar ik ben toch blijde, dat ik den koning mag zien... En er zal wel een groote stoet bij hem zijn: dons, ridders, officieren.

— O, zeker!

— Aan de jacht zullen we toch niet mogen deelnemen?

— Misschien wel...

— Gij hebt al dikwijls met den koning gesproken, he, vader?

— Enkele malen...

— Toen hij nog klein was... Ge waart toen in dienst van keizer Karel, nietwaar?

— Ja, jongen...

— Moeder heeft me wel eens verteld, dat gij in het paleis van den keizer gewoond hebt...

— Dat is lang geleden...

De heer Quixada scheen daarover niet gaarne te spreken. En dat verleden van zijn vader leek Juan vol geheimzinnigheid toe... De monnik had hem geleerd, dat Karel V niet alleen koning van Spanje was, maar ook keizer van Duitschland, heer der Nederlandsche gewesten, en zelfs vorst van verre landen in Amerika. En zijn vader had bij dien machtigen vorst gewoond! Jammer toch, dat hij er nooit over sprak.

— We vertrekken morgenochtend reeds vroeg, zei de ridder. Ge zult dus bijtijds te bed gaan, opdat ge goed uitgerust zoudt zijn. Spreek met niemand van de dienstboden over deze reis...

De ridder gaf nog eenige onderrichtingen, en toen zond hij Juan heen. De knaap snelde naar zijn moeder, die weer in het paviljoen zat.

— Gij weet het zeker, dat ik morgen met vader mee mag en den koning zal zien? riep hij uit.

— Jawel... Maar ik had liever, dat vader het u vertelde...

— Jammer, dat gij niet mee kunt, moeder! Zou de reis waarlijk te vermoeiend zijn?

— O ja, kind... veel te ver!

— We zullen wel een paar dagen weg blijven... en dan zit gij hier zoo eenzaam...

— Dat geeft niet... Ik heb toch de meiden en knechten rond me. En ik moet eenige zieken bezoeken...

Mevrouw streelde de gouden lokken van den schoonen, gevoeligen knaap.

— Koning Filips kent vader, he, moeder? vroeg Juan.

— Ja, maar het is toch al lang geleden, dat vader den koning gezien heeft... Vier jaar... Het was toen keizer Karel, de vader van den koning begraven werd. Maar nu moet ik naar binnen, om uw beste kleeren voor morgen gereed te leggen. Ge hebt het nog warm van uw rit... Zit hier wat neer, en als ge afgekoeld zijt, kunt ge een bad nemen. Ge moet vroeg ter ruste... Vader heeft u zeker wel verboden met de dienstboden over de reis te spreken?

— Ja, moeder... Ik zal er niets van zeggen...

Mevrouw ging naar binnen. Ze zuchtte weer. O, was die bode van den koning maar weg gebleven, heden middag! Juan had hem niet gezien. Hij was juist uitgereden. De bode vertrok weer na een half uur... En toen had de heer Quixada lang met zijn vrouw gesproken. Beiden weenden...

Mevrouw legde nu de beste kleeren en het fijne linnengoed van Juan klaar. Ze wilde geen dienstbode roepen. En menige traan rolde over

haar wangen. Toen ze alles nog eens overzien had, ging ze naar haar eigen kamer en knielde ze op een bidstoel voor een groot Kruisbeeld neer. Ze smeekte om bescherming voor Juan.

Den volgenden morgen stond mevrouw vroeg op. Ze wakte Juan. De knaap keek eerst versuft.

— O ja... ik mag op reis! riep hij dan uit. O, moeder, ik ben zoo blij!

Mevrouw zag hem glimlachend aan. Maar weer welden er tranen in de zachte oogen.

— Moeder, waarom schreit ge nu? vroeg Juan, en zijn gezicht verduisterde.

— Och, kind, ik ben een beetje ontroerd... Ge zult immers den koning zien...

— O, het is van fierheid dan, moeder!

— Sta nu op... Vergeet uw morgengebed niet! Bid elken dag, mijn jongen...

— Ja, moeder... maar ik ben immers weer gauw bij u terug. Het is toch geen gevaarlijke reis...

— Neen, neen... Talm nu niet! Uw vader maakt zich al gereed...

Mevrouw verliet de kamer. Juan mocht het niet zien, hoe ze in tranen uitbarstte.

Een dienaar kwam den knaap helpen, zooals dat bij voorname lieden gebeurde.

Het ontbijt stond klaar. Mevrouw at echter

niet; ze liep zenuwachtig heen en weer. Haar man scheen ook verstrooid. Juan werd wat bedrukt. Was dit nu de stemming voor zulk een plezierreis?

Knechten brachten twee paarden voor.

De maaltijd duurde niet lang.

— Nu moeten we gaan, zei de ridder.

Juan was prachtig uitgedost in zijn pak van fluweel met kleurige banden en een bevallige baret met pluim.

Mevrouw zou nu afscheid van hem nemen. Haar man fluisterde haar iets toe. Ze knikte... Ja, ze wist het, dat ze zich goed moest houden... Toch omknelde ze Juan. Ze kuste hem innig...

— God behoede u, mijn jongen! zei ze in een snik.

Juan keek haar vreemd aan.

— Moeder, waarom zijt ge zoo angstig? vroeg hij. Wil ik liever thuis blijven?

— Neen, neen... 't Ontroert me, dat ge voor het eerst zoo ver weg gaat... Maar ge zult den koning zien...

— 't Is tijd, sprak de ridder ongeduldig, als wilde hij dit afscheid verkorten.

Hij nam Juan bij de hand en leidde hem buiten.

— Dit is uw paard, zei hij, en hij wees naar een prachtig ros, dat met schitterende dekkleden was behangen.

Het ander dier scheen meer voor een bediende bestemd; het was eenvoudig opgetuigd.

— Maar vader, gij bestijgt toch het beste paard, zei Juan verbaasd.

— Neen, neen... doe nu, wat ik zeg.

Twee stalknechten vonden het ook zonderling, dat de vader zijn zoon met zulk een onderscheiding behandelde.

— Maar vader, de menschen zullen wel denken, dat gij mijn knecht zijt, sprak Juan nog.

— We storen ons niet aan hen.

Mevrouw stond voor een der ramen, met de in lood gevatte ruitjes...

— Dag moeder! Wij komen spoedig terug! riep Juan, en hij wuifde naar haar. Rijden er geen dienaren mee? vroeg hij aan zijn vader.

— Neen...

De paarden draafden heen.

Mevrouw was in een zetel gevallen. Ze weende nu hartstochtelijk...

— O, mijn arme Juan! Zal ik u ooit terug zien! snikte ze. En ik mocht niets zeggen... Koning Filips handelt altijd geheimzinnig... Zoo is Madrid vol gekonkel en valsheid.

II.

Het was een prachtige morgen. De heer Quixada en Juan reden door een bosch. De zon too-

verde als een gouden glans door de boomen. Eerst zwegen de ruiters een poos. De ridder scheen in gedachten verzonken. Eindelijk zei hij:

— Juan, koning Filips zal met u spreken. Ge moet dan bescheiden zijn, maar toch toonen, dat we u een goede opvoeding hebben gegeven...

Hij legde uit, welk een houding de knaap moest aannemen.

— Maar vader, hoe weet ge, dat de koning me zal aanspreken? vroeg Juan.

— Door een bode, die gisteren bij ons geweest is...

— Kent de koning mij dan?

— Ja... Dat zal u straks alles duidelijk gemaakt worden.

De jongen voelde zich vreemd te moede. Het geheimzinnige van deze reis overschaduwde toch zijn vreugde.

— Vader, keizer Karel was ook meester in Duitschland? vroeg Juan, na een tijdje zwijgen.

— Ja...

— Hoe komt het, dat zijn zoon, onze koning Filips, geen keizer van dat rijk is?

— Omdat men in Duitschland een anderen keizer gekozen heeft. Er is daar veel oorlog. Onze koning heeft het niet gemakkelijk. Hij is ook heer van Vlaanderen, Brabant, Holland en andere gewesten in het Noorden. Daar heerscht opstand tegen zijn gezag.

— Ja, dat heeft pater Alfonso me verteld...
Och, ik heb van den pater geen afscheid genomen. Ik zag hem gisteren niet meer...

— Hij was afwezig...

— Ik zal hem alles van deze reis vertellen!

De ridder was op den tocht niet zeer spraakzaam. Na eenige uren bereikten ze de stad Valladolid, waar vlaggen en banieren wapperden, zooals de ruiters reeds van een afstand zagen. En nu werd Juan weer opgetogen.

— O, vader, kijk eens, hoe schoon! riep hij uit.

— Ge zult vandaag nog veel meer zien.

Nabij de stad stonden veel tenten.

— Die zijn van 's konings dienaren, zei de ridder. De jachtstoet is heel groot.

Aan de poort stak een officier de hand op.

— Ridder Quixada? vroeg hij.

— Jawel, overste...

— Gelief me te volgen...

— Wie is dat? fluisterde Juan, terwijl hij zich naar zijn vader toeboog.

— Een officier, die ons bij den koning zal brengen... Denk nu goed, aan alles, wat ik u gezegd heb...

De knaap werd zenuwachtig. Toch was hij fier, toen hij merkte, dat de officier met een afdeling krijgslieden zijn vader en hem voorop reden en de menigte, die in de straten w...

eerbiedig op zij ging. Juan zag veel blikken op zich gevestigd en kreeg het gevoel, alsof hij zelf een prins was. Het leek alles wel een sprookje.

Eindelijk bemerkte hij andere officieren en soldaten, die aan een plein het volk op een afstand bielden, maar zijn vader en hem eerbiedig door lieten.

De heer Quixada sprong voor een kasteel vlug uit het zadel. Hij nam de rechterhand van Juan en kuste die eerbiedig. De knaap keek verwonderd op.

— Hoogheid, zei de ridder, dadelijk zult gij van den koning vernemen, waarom ik mij zoo gedraag!

— Maar vader!

— Stil, noem mij geen vader meer!

De ridder had de tranen in de oogen.

— Ik ben uw vader niet, fluisterde hij. Maar de koning zal u meer zeggen... God behoeft u.

Juan was bleek geworden. Wat hoorde hij nu toch?

— Mijn vrouw en ik waren tot nu toe uw pleegouders, hernam de ridder.

— O, laat mij met u terug keeren naar moeder! zei Juan, die plots een groot gevaar vreesde.

— De koning is daar...

De ridder hielp den onthutsten knaap afstijgen en boog de knie; Juan deed hetzelfde. Het

schemerde voor zijn oogen. Voor hem stond een hooge gestalte... 't Was Filips II, koning van Spanje en heer der Nederlanden.

— Ha, daar zijt gij, Juan, zei hij, en minzaam hief hij den knaap op en ombelsde hem.

Hij knikte even tot den ridder en leidde dan Juan binnen het kasteel. De jongen was geheel in de war; hij voelde ontzag en tevens verdriet. Waar bleef nu zijn vader? Of was Quixada zijn vader niet? Wat gebeurde er toch?

De koning ging met Juan in een kamer, waar eenige voorname heeren stonden. Deze stapten eerbiedig op zijde. De koning nam plaats in een zetel, en wees Juan een anderen aan.

— Gij hebt tot nu toe gemeend, dat ridder Quixada en zijn vrouw uw ouders waren, zei de koning. Zij hebben u opgevoed. Wij hebben denzelfden vader, den beroemden keizer Karel V.

't Was Juan, of alles rond hem draaide... Hij zou een zoon zijn van keizer Karel, een broeder van koning Filips.

— We hadden een verschillende moeder, vervolgde de vorst. Ik ben negentien jaar ouder dan gij... Uw moeder stierf kort na uw geboorte. Onze vader was altijd bij zijn leger; hij heeft veel moeten strijden. Hij kon zich niet met u bemoeien, en vertrouwde u toe aan ridder Quixada en zijn vrouw. Ze mochten u niets zeggen over uw geboorte, maar nu is de tijd geko-

men, dat gij de waarheid weten moet. Gij zult voortaan in mijn paleis wonen. Het is mijn plicht voor u te zorgen.

De koning sprak nog een tijd met Juan, en dan liet hij hem door een officier wegleden. Deze voerde den knaap in een rijk bemeubileerde kamer.

— Rust hier uit, Hoogheid, zei hij. Ik zal zoo dadelijk spijze en drank voor u brengen...

Juan was alleen. Eerst nu kon hij rustiger nadenken. Het leek zoo ongelooflijk, wat hij gehoord had. Hij was de zoon van keizer Karel... hij zou in het paleis van den koning wonen. Maar hij mocht dan niet meer terug keeren naar Villa-Garcia. En dat vond hij vreeselijk... Hij zou zijn ouders zoo missen... hij dacht aan zijn lieve moeder. O, hij kon het nog niet beseffen, dat ze zijn ouders niet waren... Nu begreep hij de droefheid van mevrouw Quixada. Zij wist, dat hij voor goed heen ging, maar ze mocht het niet zeggen...

— Vader is beneden... ja, ik noem den ridder nog mijn vader, kreet Juan. Ik moet hem terug zien!

Hij verliet de kamer, maar een officier, die op de gang de wacht scheen te houden, vroeg dadelijk:

— Kan ik uw Hoogheid van dienst zijn?

— Neen, neen... ik moet mijn vader... de ridder Quixada spreken...

— De ridder is reeds terug gekeerd naar Villa Garcia.

— Zonder mij te groeten... neen, dat kan niet...

— Zijn Majesteit heeft het zoo bevolen... en wenscht, dat gij nu op uw kamer blijft...

De officier sprak op zulk een stelligen toon, dat Juan met ontzag tegen hem op keek en gewillig in de kamer terug keerde. Maar hier barstte hij in tranen uit. Hij had zulk een heftig verlangen naar zijn pleegouders! Hij voelde zich hier als in een gevangenis... De dag, zoo blijde begonnen, verliep vreeselijk treurig.

Een dienaar bracht eten en drinken op gouden schalen en in gouden bekens. Later kwam de koning nog eens met Juan praten. En hij zei hem op fleemend-vriendelijken toon, dat hij nu ridder Quixada en diens vrouw vergeten moest. Hun taak was afgelopen... Juan durfde niet tegen te spreken... Maar hij was diep bedroefd... En 's avonds lag hij weer te schreien in zijn bed.

Den volgenden dag moest hij mee naar Madrid... Officieren bogen voor hem, dienaren waren steeds klaar hem te helpen, soldaten bewezen hem eer. Maar Juans hart schreide naar het goed te huis te Villa Garcia.

Hij zou nu als een koningszoon opgevoed worden.

III.

Op een namiddag hield een groep ruiters stil vóór een gasthof, niet ver van de stad Luxemburg. De waard, die door het raam zag, dat hij met een voornamen heer en zijn gevolg te doen had, trad buigend aan de deur.

— We wenschen hier te overnachten, zei de heer van het groepje, blijkbaar een edelman.

De edelman wenkte zijn knecht, die een bruin gelaat had, en zeker een Moor was. De dienaar nam het paard van zijn meester over, en leidde het naar den stal. Ook in het gasthof stond hij trouw zijn heer ter zijde. Het gezelschap at, en begaf zich spoedig naar de gereed gemaakte kamers.

— Nu hebben we Spanjaarden in huis, zei Greta, de keukenmeid tot Rudolf, den knaap, die hier allerlei werk moest verrichten. Er is een knecht bij, zoo bruin als een beier... toch een schoone vent. Wel, jongen, ge zult die heeren kunnen verstaan, vervolgde ze.

Rudolf, een wees, had een Spaansche moeder gehad. Zijn vader was soldaat geweest, die in allerlei landen krijgstochten meemaakte, tot hij sneuvelde.

Rudolf wilde weer gaarne eens de taal van zijn moeder hooren... en hij luisterde aan de deur der kamers. Hij sloop geheimzinnig over de gangen.

Eindelijk keerde hij in de keuken terug.

— Zeg, Greta, zei hij zacht, we hebben rare gasten... 't Is altijd goed eens af te spieden, wie er onder ons dak slaapt. Er zijn wel eens zoogenaamde edelen geweest, die roovers bleken te zijn... O, ik zeg niet, dat deze heeren ons zullen berooven... Maar toch hebben ze een reden, om zich onbekend te houden. Weet ge, wie de eigenlijke heer is?

— Wel, die met zijn prachtige pluimen op zijn muts...

— Neen, de Moor!

— Ge zijt niet wijs...

— 't Is zooals ik u zeg... Ik heb aan de deur geluisterd... De Moor deelt bevelen uit... En die heer met zijn schoone pluimen noemt hem prins...

— Maar Rudolf, ge droomt...

— Neen, neen, ik weet goed, wat ik zeg. De Moor is een groote heer, die verborgen wil blijven, en daarom voor knecht speelt.

— Een prins...

— Ja, ze spreken over Brussel... Ze moeten er heen... maar die Moor reist in het geheim.

— Ge moet het aan den baas vertellen...

— Ik durf niet goed... Ik heb laatst al eens een klap om mijn ooren gehad, omdat ik aan een deur luisterde...

— Maar nu is het wat bijzonders...

Rudolf aarzelde nog even, doch dan deelde hij toch zijn ontdekking aan den waard mee. Deze zei, dat de knaap een dwaas was. Een prins zou zeker voor knecht spelen!

— Als ge nog eens aan deuren luistert, jaag ik u weg! dreigde de baas.

En toch had Rudolf gelijk. De zoogenaamde Moor was niemand anders dan don Juan, de zoon van Karel V, en broer van koning Filips II. Zeventien jaren waren verlopen, sedert hij zijn pleegouders moest verlaten. Hij telde nu een en dertig jaar. Men had hem aan het Spaansche hof verder opgevoed. Hij werd een krijgsman en had zich reeds onderscheiden door zijn moed. Men sprak overal met lof over hem, sedert hij de Turken op zee versloeg bij Lepanto. Koning Filips had hem geluk gewenscht, maar was toch in zijn hart naijverig op zijn broer.

Juan had zijn pleegouders slechts enkele keeren terug gezien. Hij mocht hen van den koning niet bezoeken. En de krijgsbedrijven voerden hem ver weg van Villa Garcia. Bovendien hij was niet meer de eenvoudige knaap, die weende, toen hij in het paleis moest blijven. Hij koester-

de groote plannen. In Engeland zat de jonge koningin van Schotland gevangen, Marie Stuart. En Juan had het plan opgevat haar te verlossen, dan met haar te trouwen en meester te worden in het groote rijk over de zee. Hij sprak er niet over met zijn broer, wel met vrienden, die hem nu vergezelden.

De koning, die ook heer was van de Zuid- en Noordnederlandsche gewesten, maar zelf in Spanje verbleef, had Juan nu aangesteld tot landvoogd over die provincies. En de prins was thans op reis naar Brussel. Eenmaal daar, zou hij dicht bij Engeland zijn. Hij wilde vlug zijn post bereiken. Dat kon hij het snelst als hij van Spanje door Frankrijk trok. Maar de Fransche koning was niet zeer bevriend met den Spaanschen. Hij had Juan in zijn land kunnen vatten of allerlei last aan doen. Om deze reden had Juan zich als Moor vermomd en deed hij, alsof hij de knecht was van een der heeren, die hem naar de Nederlanden moesten vergezellen. Zoo geraakte hij ongehinderd door Frankrijk. Nu was hij in Luxemburg aangekomen.

In de Nederlandsche gewesten, wachtte hem een moeilijke taak. Het volk was in opstand tegen Filips. En don Juan zou er de orde moeten herstellen. Hij meende, dat dit hem wel zou gelukken en dan kon hij met de Spaansche solda-

ten over steken naar Engeland. Dit was zijn droom...

Den volgenden morgen babbelde Rudolf met eenige der Spaansche knechten. Hij liet echter niet merken, wat hij van den Moor wist. Deze kwam naderbij en zei:

— Die knaap spreekt goed Spaansch.

Rudolf vertelde, dat hij die taal van zijn moeder geleerd had. De Moor scheen met welgevallen naar hem te luisteren. Dan ging hij in huis. Wat later moest Rudolf bij den baas komen, die met den vermeenden heer der groep praatte.

— Rudolf, de edelman vraagt, of gij in zijn dienst wilt treden, zei de waard. Hij zal een flinken krijgsman van u maken en voorzeker wordt ge dan nog eens officier.

De knaap stemde dadelijk toe. Hij zou wat meer van de wereld zien dan de herberg en het bosch; hij kon een groote heer worden.

— Wel, dan gaat gij met ons mee, zei de edelman.

Maar Rudolf begreep, dat de « Moor » dit alles beredderd had.

Opgetogen vertelde hij het nieuws aan de keukenmeid.

— Ik zou zoo blij niet zijn, sprak Greta. Krijgsman worden, en den een of anderen dag

schieten ze u dood, zooals uw vader. Ik bleef liever bij de potten en pannen.

— Ge zult wel anders praten, wanneer ik hier eens terug keer, als officier! blufte Rudolf.

Den volgenden dag vertrok het gezelschap. En fier zat Rudolf bij een der knechten op het paard. Maar het groepje reed niet verder dan de stad Luxemburg. Hier zou het in een groot gasthof verblijven. De « Moor » verscheen echter den volgenden morgen als don Juan, de prins, in prachtige kleedij. De overheid der stad bewees hem eerbied. Juan was dus landvoogd van de Nederlandsche gewesten, doch hij kon er nog niet heen rijden. Daar de Spaansche soldaten in dien tijd tot mouterij overgeslagen waren en te Aalst en Antwerpen op de wreedste wijze hadden vermoord en geplunderd, verbond het volk zich, eendrachtig te strijden, tot de Spanjaarden verdreven zouden zijn. En het was een slecht oogenblik voor don Juan zich nu naar Brussel te begeven. In de Nederlandsche gewesten luisterde men naar Willem van Oranje, die den opstand leidde, en niet naar hem. Rudolf, die goed de taal van Luxemburg kende, was nu hier de boodschapper van het gezelschap. Hij hoopte, dat men spoedig verder zou reizen. Er kwamen afgezanten van Brussel. Men wilde don Juan wel als landvoogd erkennen, als hij de Spaansche troepen terug zond naar hun land en de wetten

van het volk eerbiedigde. Maar Juan had juist troepen noodig voor zijn plan in Engeland. De onderhandelingen duurden den ganschen Winter. Eindelijk kon don Juan zijn reis vervolgen naar Hoi en wat later naar Namen.

Ten slotte gaf hij toe: de Spaansche soldaten zouden vertrekken, en de nieuwe heer wilde de wetten eerbiedigen. Hij hoopte toch zijn doel te bereiken. Nu kon hij zijn intrede houden te Brussel. Rudolf reed mee in den prachtigen stoet. De stad was rijk versierd. Overal stonden eerepoorten en hingen er vlaggen en banieren. Dames wierpen uit de vensters met bloemen naar don Juan. Men hoorde muziek en gezang. Het volk meende, dat het eindelijk vrede was.

IV.

Maar het was geen vrede... Don Juan kreeg brieven van den koning. Het volk mocht niet vrij zijn als weleer. Men hoorde, dat de Spaansche soldaten zouden terug keeren. Het werd weer opstand.

Don Juan verliet Brussel en vestigde zich te Mechelen.

Op zekeren dag reed hij met den hertog van Aarschot en eenige officieren door het bosch van Rijmenam. Rudolf en een page stapten vooraan.

Eensklaps klonk achter den prins een schot. Een der dienaren vuurde naar een man, dien hij in het struikgewas had gezien. Hij sprong nu met het zwaard in de hand tusschen de heesters. Maar hij had den kerel niet getroffen, en deze was ontsnapt.

— Heer, zei de officier tot don Juan, ik was op dezen tocht zeer waakzaam. Plots bemerkte ik daar een man; hij had een pistool in de hand

en richtte het op u. Daarom vuurde ik. En ik ben zeker, dat de schelm u wilde vermoorden.

Don Juan dankte den trouwen dienaar.

— Laat ons naar de stad terug keeren, zei hij. De landvoogd der Nederlanden kan nog geen vreedzame wandeling doen.

— Uw leven wordt bedreigd, beweerde de hertog van Aarschot. Men jaagt het volk tegen u op...

Maar de hertog zei niet, hoe het volk reeds veertig jaar onder Spaansche dwingelandij had geleden. Don Juan mocht geen vrede brengen van zijn broer, den koning. Hij voelde zich niet veilig meer te Mechelen en trok naar Namen.... Oranje had meer te zeggen dan hij.

Te Namen wachtte don Juan op den terugkeer der Spaansche troepen. Deze kwamen onder bevel van den hertog van Parma. Ze versloegen het leger van Oranje bij Gembloers. Juan was bij het gevecht, maar Parma leidde het. De Spanjaarden veroverden dan verscheidene steden als Leuven, Tienen, Sichem. In dit laatste stadje pleegden ze allerlei wreedheden. Ze hingen den bevelhebber en eenige voorname burgers aan de vensters van hun woningen op.

De opstand brak weer overal los. Oranje kreeg hulp uit Frankrijk en Engeland. Don Juan smeekte den koning om meer soldaten en geld te zenden. Filips deed dit niet. Hij had vernomen,

dat don Juan in Engeland Marie Stuart wilde verlossen. Men maakte den koning wijs, dat Juan hem van den troon zou stooten, om zelf vorst van Spanje te worden. En Filips geloofde dit. Ja, er was veel valscheid te Madrid.

Don Juan kreeg geen geld... Hij trok met zijn leger terug naar Bourges bij Namen. De pest brak onder de soldaten uit, en velen stierven.

V.

Men was nu in September 1578.

In een hut te Bourges bij Namen lag een zieke. Het was een ellendig verblijf, eigenlijk een voormalig duivenhok, dat men wat gereinigd had. Tapijten met koninklijke wapens bedekten de afgebrottelde ziltige muren. Gaten in het dak waren dicht gestopt met stroo. De leemen vloer was vol kuilen. Soms zag men muizen en ratten weg sluipen.

De zieke was don Juan. In dit oud duivenhok lag de zoon van keizer Karel te sterven. Rudolf waakte naast het bed. De duisternis sloop binnen door het verweerde raam. Don Juan had hevige koorts, en hij ijelde.

— Ik wil terug naar vader en moeder te Villa-Garcia, zei hij. Ik blijf niet te Madrid... Ik ben liever de zoon van ridder Quixada, en zijn goede

vrouw... De koning houdt niet van mij. Ik moet naar mijn oud huis...

Don Juan richtte zich op.

— Heer, neem toch rust, zei Rudolf, die innig medelijden gevoelde met den prinselijken lijder...

— Help me, om mijn wapenrusting aan te doen... Ik moet hier weg... Er sluipen moordenaars rond.

— Neen, heer... de schildwachten staan aan de deur, hernam de knaap.

Rudolf liep naar buiten... Hij vroeg aan een soldaat, om hertog Alexander van Parma te roepen, die in een nabije tent rustte. De jongen moest dezen waarschuwen, als don Juan te onrustig werd.

De zieke zat nu recht. Zijn oogen blonken als vuur.

— Ik kan niet opstaan... ik ben zoo zwak! kreunde don Juan. Help me... Filips wil me kwaad doen... Hij liet Escobedo te Madrid ook vermoorden.

Escobedo was een vriend van Juan. Hij had zich naar Spanje begeven, om aan den koning meer soldaten en geld te vragen ten einde den opstand in de Nederlanden te dempen. Maar Filips II verdacht hem van gekonkel... Hij geloofde immers, dat Juan zelf koning van Spanje

wilde worden. En hij liet Escobedo dooden. Dit nieuws had don Juan vreeselijk geschokt.

Rudolf stak nu een paar kaarsen aan. De duisternis maakte zoo angstig. Gelukkig trad Alexander van Parma binnen. Hij was een neef van Juan.

— O, help me! smeekte de zieke weer. Filips wil me gevangen laten nemen...

— Wel neen, Juan... Er is geen gevaar. Ik waak immers over u... Lig rustig neer. De slaap zal u genezen, sprak Alexander vriendelijk.

— Maar doe toch de mannen weg, die vergif in mijn eten willen strooien...

— Ze zijn immers al gedood...

— Dan is het goed...

Juan strekte zich weer uit. Hij had al zoo lang voor sluipmoordenaars gevreesd. Hij durfde sedert eenige maanden bijna niet te eten, bang, dat men op last van Filips of van opstandelingen vergif in zijn voedsel zou mengen. En men had twee Engelschen aangehouden, die rond het kamp slopen, en hen gedood, ofschoon ze niet schuldig waren bevonden.

In die angstige dagen werd Juan zeer zenuwachtig en somber. Overal zag hij gevaar. Hij wist, dat de koning boos was op hem. Filips antwoordde niet op zijn brieven en liet hem sukken. Wat was nu de eer, de roem? Zijn broer vergat, dat Juan de Turken verslagen had... Zoo

dikwijls dacht Juan aan ridder Quixada en zijn vrouw. Had hij maar bij hen kunnen blijven, als een rustig levende edelman!

Don Juan werd dan ziek. Hij kreeg hevige koorts. Hij wilde niet te Namen verpleegd worden. Ook daar kon men hem om het leven brengen. Hij moest te midden van het leger blijven, en er was daar geen ander huis dan dit voormalig duivenhok, een schamele hut van leem.

Alexander van Parma verpleegde hem trouw, en Rudolf hielp. De knaap was zeer aan zijn meester gehecht.

Don Juan sluimerde weer in. Maar de rust duurde niet lang. De zieke begon weer te ijlen.

— Verzamel het leger... we zullen naar Brussel trekken en de stad veroveren! riep hij.

Hij schreeuwde allerlei bevelen uit, als reed hij nu aan het hoofd van zijn troepen. Alexander wilde hem eenige druppels van een drankje tusschen de lippen gieten. Maar Juan sloeg hem het fleschje uit de hand.

— 't Is vergif! gilde hij. De koning wil me laten vermoorden...

— Juan, wees rustig... ik ben het, Alexander, uw neef...

— O, ga niet weg... Bescherm me... Ik wil niet gedood worden!

Zoo lag de drie en dertig jarige keizerszoon

hier te sterven... Rudolf veegde nu en dan tranen weg. Het was alles zoo vreeselijk droevig.

Verscheidene dagen duurde dat ijlen. Toen werd Juan helderder. Maar hij zei, dat zijn einde naderde.

— Ja, ik zal sterven, sprak hij tot Alexander van Parma. O, schrijf een brief aan mijn broeder... vraag hem, dat ik begraven mag worden naast mijn vader in Spanje... Meld hem ook, dat ik hem altijd trouw heb gediend. Gij moet na mij landvoogd worden.

Don Juan ontving vroom de laatste sacramenten. Hij sprak vriendelijk met Rudolf.

— Zorg voor den knaap... hij heeft altijd zijn best gedaan voor mij, zei hij tot Alexander.

Nog zooveel gedachten kwamen bij hem op...

— Groet ridder Quixada en zijn goede vrouw. Zeg hun, dat ik veel aan hen heb gedacht en hun nog dank voor mijn gelukkige jeugd op het kasteel... Ware ik maar altijd bij hen mogen blijven, sprak hij zacht.

Op den 1sten October 1578 stierf don Juan... 's Avonds kwamen dokters zijn lijk balsemen. Het lichaam was van binnen zwart... Had de prins ook wat aan de pest geleden, die in het leger woedde? Of was er toch vergif in zijn eten gemengd geworden? Men kon het niet uitmaken. En het was beter er niet over te spreken. Overal loerden spionnen, die zich vriendelijk

voordeden, maar allerlei nieuws naar den koning over briefden.

Den derden dag werd de doode in een prachtige stoet naar de groote kerk te Namen gebracht. Daar had de plechtige lijkdienst plaats. Het hart werd voor het altaar begraven. Het lijk bleef op de baar, tot men bevelen van den koning zou hebben. Rudolf was bijna den ganschen dag in de kerk.

Filips wilde aan het verzoek van zijn broer voldoen, en dezen begraven naast keizer Karel. De doode moest dus naar Spanje vervoerd worden. Maar dat mocht van den gierigen vorst niet veel kosten. Het lijk plechtig overbrengen, dit was te duur. Dan moest men een prachtige stoet vormen en allerlei eerbetuigingen houden in de steden, welke men doortrok.

— Snijd het lichaam in drie stukken... steek elk stuk in een zak en dan kunnen drie ruiters ieder een zak aan hun paard hangen, schreef de koning.

Alexander van Parma was verontwaardigd toen hij dit las. Zoo behandelde Filips zijn broer, den zoon van den keizer. Maar de bevelen moesten gevolgd worden. Men sneed dus het lijk in drie stukken. En de ruiters reden heen als vervoerden ze eenige goederen. Rudolf oogde hen na.

De knaap had nu genoeg van den krijgsdienst. Zooveel gekonkel, valsheid en ondankbaar-

heid! Alexander wilde hem in dienst nemen, maar Rudolf keerde liever naar Luxemburg terug, om weer zijn vroegeren baas te helpen.

In Spanje hechtte men de stukken van don Juans lichaam weer aan elkaar met ijzerdraad. Het werd prachtig gekleed. En in een kamer van het paleis stelde men den doode recht tegen een muur. Men moest het lichaam natuurlijk op verborgen wijze er aan vast binden. Nu kwam koning Filips naar zijn broer kijken... Het was of hij een afschrikwekkend spook zag... Hij schrok en haastig verwijderde hij zich. Hij gaf dan bevel Juan naast hun vader, keizer Karel, te begraven. Dit gebeurde in alle stilte.

En nu meende de trouwelooze Filips, dat hij gerust kon zijn... Doch nooit had Juan het plan gehad, zijn broer van den troon te stooten. Hij wilde Maria Stuart bevrijden... Dat was een droom geweest, die als rook verzwond...

De zoon van keizer Karel kende gelukkige jaren, toen hij niet wist, dat hij in een paleis thuis behoorde. Hij werd naar het hof gehaald. De eerzucht greep hem aan. Hij bleef ridderlijk, ook goed van hart. Hij kende eenige jaren van roem. Dan verging zijn luister in valsch gekonkel rond hem, in somberheid, ziekte en dood.

Het hart van don Juan bleef dus te Namen.

Hier ziet men nog in de kerk van Sint-Aubain, achter het altaar, een nis door een zwart marmereen plaat gesloten. Deze nis bevat het hart van den ongelukkigigen zoon van keizer Karel. Het Latijnsch opschrift werd opgesteld door Alexander van Parma, die don Juan als landvoogd opvolgde.

In het kasteel van Villa Garcia zaten ridder Quixada en zijn vrouw in droevig gepeins. Een familielid uit Madrid had hun allerlei bijzonderheden over het einde van hun pleegkind, don Juan, verteld.

Ze vonden het vreeselijk, dat Filips zijn broeder zoo schandelijk had behandeld. Zij zelf telden niet meer mee. Nooit vernamen ze iets van den koning. Ze werden vergeten... Och, het was best zoo. Ze verlangden niet naar het gekonkel en de valscheid van het hof. Juan had onderzonden, wat koninklijke gunst beteekende...

— Ware Juan toch maar bij ons gebleven... hij is me nog als een eigen kind, zei de kasteelvrouw.

En in smart boog ze het grijze hoofd.

E I N D E.